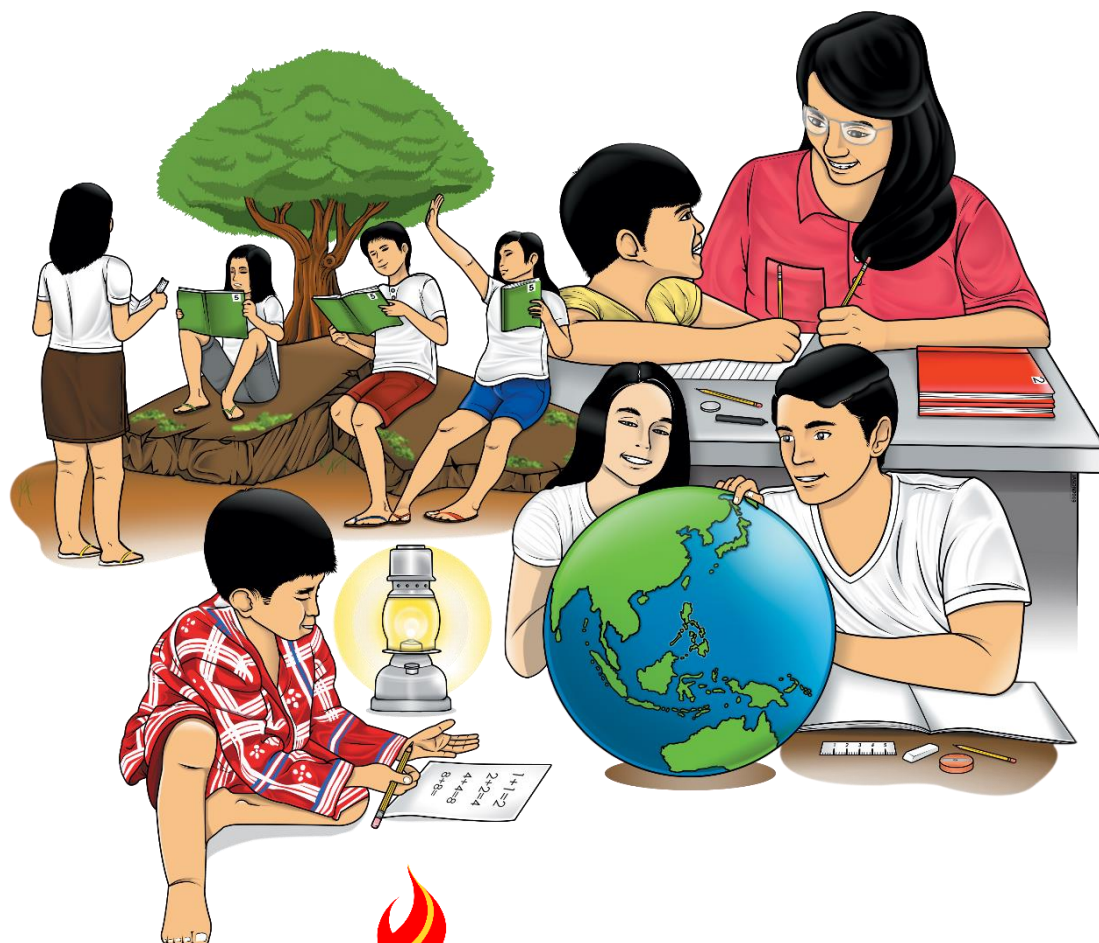

Filipino

Unang Markahan – Modyul 3:

Panitikang Asyano

Tula ng Pilipinas

Filipino – Ikasiyam na Baitang
Alternative Delivery Mode
Unang Markahan – Modyul 3: Panitikang Asyano – Tula ng Pilipinas
Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayon pa man, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Jennifer S. Ontolan
Editor: Jennifer S. Ontolan, Jeriel B. Caracol
Tagasuri: Anita D. Subebe EMD, Susan S. Bellido
Tagaguhit: Jennifer S. Ontolan, Swelyn E. Forro
Tagalapat: Marvin D. Barrientos
Tagapamahala: Dr. Isabelita M. Borres, CESO III
Eugenio B. Penales, Ed. D.
Sonia D. Gonzales
Ma. Liza R. Tabilon, EdD CESO V
Lilia E. Abello Ed D
Evelyn C. Labad

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region IX

Office Address: Regional Center, Balintawak, Pagadian City
E-mail Address: region9@deped.gov.ph

Filipino
Unang Markahan – Modyul 3:
Panitikang Asyano
Tula ng Pilipinas

Paunang Salita

Para sa tagapagdaloy:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang **Filipino 9** ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul para sa araling **Panitikang Asyano-Tula ng Pilipinas!**

Ang modyul na ito ay pinagtutulungang dinisenyo, nilinang, at sinuri ng mga edukador mula sa pampubliko at pampribadong institusyon upang gabayan ka, ang gurong tagapagdaloy, upang matulungang makamit ng mag-aaral ang pamantayang itinakda ng Kurikulum ng K to12 habang kanilang pinagtagumpayan ang pansarili, panlipunan, at pang-ekonomikong hamon sa pag-aaral.

Ang tulong-aral na ito ay umaasang makauugnay ang mag-aaral sa mapatnubay at malayang pagkatuto ng mga gawain ayon sa kanilang kakayahan, bilis, at oras. Naglalayon din itong matulungan ang mag-aaral upang makamit ang mga kasanayang pan-21 siglo habang isinasaalang-alang ang kanilang mga pangangailangan at kalagayan.

Bilang karagdagan sa materyal ng pangunahing teksto, makikita ninyo ang kahong ito sa pinakakatawan ng modyul:

Mga Tala para sa Guro

Ito'y naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit sa paggabay sa mag-aaral.

Bilang tagapagdaloy, inaasahang bibigyan mo ng paunang kaalaman ang mag-aaral kung paano gamitin ang modyul na ito. Kinakailangan ding subaybayan at itala ang pag-unlad nila habang hinahayaan silang pamahalaan ang kanilang sariling pagkatuto. Bukod dito, inaasahan mula sa iyo na higit pang hikayatin at gabayan ang mag-aaral habang isinasagawa ang mga gawaing nakapaloob sa modyul.

Para sa mag-aaral:

Malugod na pagtanggap sa **Filipino 9** ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul ukol sa **Panitikang Asyano-Tula ng Pilipinas!**

Ang kamay ay madalas gamiting simbolo ng kakayahan, aksyon at layunin. Sa pamamagitan ng ating mga kamay tayo ay maaaring matuto, lumikha, at magsakatuparan ng gawain. Ang kamay sa tulong-aral na ito ay sumisimbolo na ikaw, bilang isang mag-aaral, ay may angking kakayahang matutuhan ang mga kaugnay na kompetensi at kasanayan. Ang iyong pang-akademikong tagumpay ay nakasalalay sa iyong sarili o sa iyong mga kamay.

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at icon na dapat mong maunawaan.

Alamin

Sa bahaging ito, malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan sa modyul.

Subukin

Sa pagsusulit na ito, makikita natin kung ano na ang kaalaman mo sa aralin ng modyul. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul.

Balikan

Ito ay maikling pagsasanay o balik-aral upang matulungan kang maiugnay ang kasalukuyang aralin sa naunang leksyon.

Tuklasin

Sa bahaging ito, ang bagong aralin ay ipakikilala sa iyo sa maraming paraan tulad ng isang kuwento, awitin, tula, pambukas na suliranin, gawain o isang sitwasyon.

Suriin

Sa seksyong ito, bibigyan ka ng maikling pagtalakay sa aralin. Layunin nitong matulungan kang maunawaan ang bagong konsepto at mga kasanayan.

Pagyamanin

Binubuo ito ng mga gawaing para sa malayang pagsasanay upang mapagtibay ang iyong pang-unawa at mga kasanayan sa paksa. Maaari mong iwasto ang mga sagot mo sa pagsasanay gamit ang susi sa pagwawasto sa huling bahagi ng modyul.

Isaisip

Naglalaman ito ng mga katanungan o pupunan ang patlang ng pangungusap o talata upang maproseso kung anong natutuhan mo mula sa aralin.

Isagawa

Ito ay naglalaman ng gawaing makatutulong sa iyo upang maisalin ang bagong kaalaman o kasanayan sa tunay na sitwasyon o realidad ng buhay.

Tayahin

Ito ay Gawain na naglalayong matasa o masukat ang antas ng pagkatuto sa pagkamit ng natutuhang kompetensi.

Karagdagang Gawain

Sa bahaging ito, may ibibigay sa iyong panibagong gawain upang pagyamanin ang iyong kaalaman o kasanayan sa natutuhang aralin.

Susi sa Pagwawasto

Naglalaman ito ng mga tamang sagot sa lahat ng mga gawain sa modyul.

Sa katapusan ng modyul na ito, makikita mo rin ang:

Sanggunian

Ito ang talaan ng lahat ng pinagkuhanan sa paglikha o paglinang ng modyul na ito.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anomang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.
2. Huwag kalimutang sagutin ang *Subukin* bago lumipat sa iba pang gawaing napapaloob sa modyul.
3. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
4. Obserbahan ang katapatan at integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
5. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagdaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagdaloy. Maaari ka rin humingi ng tulong sa iyong mga magulang, sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami, sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi. Kaya mo ito!

Alamin

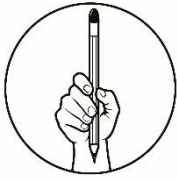
Binabati kita dahil nasa ikatlong paglalakbay ka na. Naririto akong muli upang gabayan ka sa paglalakbay na ito. Sandali muna, kaibigan! Muli ako si Kokoy, ang gagabay sa paglalakbay na ito. Alam kong nasasabik ka na sa mga inihanda kong gawain ngayon.

Sa nakaraang aralin, tinalakay natin ang salamin ng Asyanong pamumuhay – Nobela. Naglalahad ito ng isang nobela ng Indonesia at Pilipinas na pinamagatang “Ang Takipsilim ng Dyakarta” na salin ni Aurora E. Batnag at “Timawa” ni Agustin Fabian. Bahagi rin sa talakayan ang pagkilala sa katotohanan at opinyon upang maipakita ang sariling interpretasyon sa mga pangyayari sa akda. Kasunod nito ating kilalanin at alamin ang isang tula na pinamagatang, *Ang Guryon* at *Ang Punongkahoy* bilang tulang may pagpapahalaga sa pagiging mamamayan ng isang bansang Asyano.

Kaya nga pagkatapos ng paglalakbay natin, inaasahan ko na magagawa mo ang mga sumusunod:

1. Naiuugnay mo ang sariling damdamin sa damdaming inihayag sa napakinggang tula;
2. Nailalahad mo ang sariling pananaw ng paksa sa mga tulang Asyano;
3. Natutukoy mo at naipaliliwanag ang magkakasingkahulugan na pahayag sa ilang taludturan; at
4. Naisusulat mo sa pamamagitan ng ilang taludtod ang pagpapahalaga sa pagiging mamamayan ng isang bansang Asyano.

Nakahanda ka na ba? Tara na!

Subukin

*Huwag kang mag-alala.
Panimulang pagsubok
lamang ito!*

Panuto: Basahin at unawain mo nang mabuti ang mga sumusunod na pahayag. Isulat ang letra ng tamang sagot sa iyong sagutang papel.

1. Pakinggan mo ang tulang “*Ang Punongkahoy*” ni Jose Corazon de Jesus sa link na ito: <https://m.youtube.com/watch?v=AdJhfkW2hhA>. Anong damdamin ang litaw sa tula?

A. tumatangis
B. nalulungkot
C. nababagot
D. naiinis

2. Ang agos ng tubig sa batis ay nagpapahiwatig ng _____.

A. pagtutumangis
B. kampana
C. libingan
D. taghoy

3. Kung ang mga dahon nito ay naging korona sa buhay, ano naman ang naging krus sa libingan?

A. sanga
B. kahoy
C. bulaklak
D. pugad

4. Sa bandang huli, ano ang nagyayari sa kaniyang mga dahon?

A. naging krus sa libingan
B. pugad ng mga ibon
C. korona sa hukay
D. kampana sa orasyon

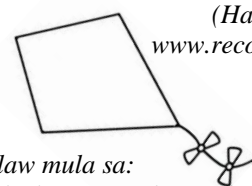

5. Ang kandilang iniugnay sa sariling buhay ay _____.
- isang nakadipang krus
 - sariling libingan
 - tubig sa batis
 - pugad ng mga ibon
6. Habang umiikit ang mundo, lumilipad ang panahon. Aling salita ang kasingkahulugan ng may salungguhit?
- sumubsob
 - dumadagit
 - kumikiling
 - umiikot
7. Ang sinisimbolo ng hangin, sa tulang “*Ang Guryon*” ni Ildefonso Santos ay:
- magkakaroon ng tibay ng loob
 - mga pagsubok o hamon sa buhay
 - maabot na mga pangarap
 - sagabal sa buhay

8. Mula sa larawan, ano ang kaugnay nito sa iyong buhay?
- Sa buhay, minsan mapupunta sa mababa at mataas ang pagpapalipad ng saranggola.
 - Nagsisilbing gabay ang mga magulang sa pagpapalaki sa anak.
 - Nagsisikap ang magulang para matayog ang pagpapalipad ng saranggola.
 - Nais pasayahin ng magulang ang anak sa pagpapalipad ng saranggola.

9. Ang guryon ay simbolo ng _____.
- pamumuhay
 - buhay
 - pag-asa
 - pangarap

(Halaw mula sa:
www.recoveringwords.com)

(Halaw mula sa:
<https://wikiclipart.com/kite-clipart-black-and-white/>)

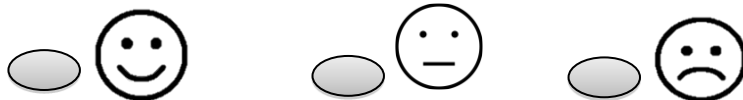
10. Batay sa larawang nasa ibaba, anong pahayag ang tumutukoy sa tulang ito?
- ang buhay ay guryon
 - maraming pagsubok ang nagpapalipad ng guryon
 - mas matatag ang humahawak ng guryon
 - matalino ang gumagawa ng guryon

(Halaw mula sa: https://toppng.com/free-image/kite-cartoon-illustration-boy-flying-kite-clipart-PNG-free-PNG-Images_170696)

11. Ang may-akda ng tula na pinamagatang, “*Ang Punongkahoy*” ay si _____.
A. Pat V. Villafuerte
B. Jose Rizal
C. Jose Corazon de Jesus
D. Efren C. Abuera
12. Minsan sa buhay ikaw ay sumubsob, kailangan lang tibayan ang pisi nang di malagot.
Ano ang ibig sabihin ng may salungguhit?
A. dumaudos
B. nadapa
C. umikot
D. sunggaban
13. “Ang ngiti ni ina ay patak ng ulan kung tag-araw,
Ang bata kung puso ay tigang na lupang uhaw na uhaw.”
Ang sinalungguhitang pahayag ay nagpapahiwatig ng _____.
A. pagdurusa
B. kaligayahan
C. kalutasan
D. kalungkutan
14. Ang may-akda ng tulang, “*Ang Guryon*” ay si _____.
A. Ildefonso Santos
B. Pat V. Villafuerte
C. Romulo N. Peralta
D. Mauro R. Avena
15. Ang guryon ay nangangahulugang:
A. Lubid
B. Saranggola
C. Hangin
D. Ibon

Naging madali ba sa iyo ang bahaging Subukin? Lagyan mo ng tsek ang bilohaba ng iyong saloobin.

Aralin

1

Panitikan: Ang Punongkahoy at Ang Guryon – Tula ng Pilipinas

Makulay ang naging paglalakbay natin sa pagtuklas sa mahiwagang daigdig ng Indonesia. Ngayon, galugarin naman natin ang Pilipinas at tuklasin ang mundo ng panulaan dito. Ang **Araling 1** ay naglalaman ng mga tula nina Jose Corazon de Jesus at Ildefonso Santos na pinamagatang *Ang Punongkahoy* at *Ang Guryon*. Bahagi ng aralin ang pag-uugnay sa sariling damdaming inihayag ng mga tula.

Balikan

Sa nakaraang aralin, tinalakay natin ang konsepto ng nobela. Bahagi rin sa talakayan ang mga pahayag na ginagamit sa pagbibigay opinyon na makatutulong sa mga mag-aaral upang makapagbigay ng sariling interpretasyon sa mga pahiwatig na ginamit sa akda.

Ngayon ano ba ang naaalala ninyo tungkol sa tula?

Alam mo ba ...

Ang tula ay isang uri ng panitikan na pinagyayaman sa pamamagitan ng paggamit ng tayutay at malayang paggamit ng mga salita sa iba't ibang estilo – kung minsan ito ay maiksi o mahaba.

Ito ay binubuo ng saknong at taludtod na karaniwang wawaluhin, lalabindalawahin, lalabing-animin at lalabing-waluhing pantig.

Mga Tala para sa Guro

Ang modyul na ito ay naglalaman ng akdang tula ng Pilipinas na lumilinanang sa mga batayang kasanayan ng Filipino 9.

Nakatuon ang pag-aaral sa mga tulang akda mula sa Pilipinas at sinusuri ito upang lalong maunawaan ang hatid ng bawat saknong na kaugnay sa buhay ng bawat mag-aaral.

Tuklasin

Kaibigan, basahin mo ang tulang sinulat ni Jose Corazon de Jesus na pinamagatang “**Punongkahoy**”. Pagkatapos, ibigay mo ang hinihinging impormasyon sa ibaba.

Ano kaya ang iyong mararamdaman kung isa ka sa magiging biktima ng sinapit gaya ng tinuran niya sa tula?

ANG PUNONGKAHOY

ni Jose Corazon de Jesus

(Halaw mula sa:
<https://www.gograph.com/vector-clip-art/black-tree.html>)

Kung tatanawin mo sa malayong pook,
Ako'y tila isang nakadipang krus;
Sa napakatagal na pagkakaluhod,
Parang hinahagkan ang paa ng Diyos.

Organong sa loob ng isang simbahan
Ay nananalangin sa kapighatian,
Habang ang kandila ng sariling buhay,
Magdamag na tanod sa aking libingan...

Sa aking paanan ay may isang batis,
Maghapo't magdamag na nagtutumangis;
Sa mga sanga ko ay nangakasabit
Ang pugad ng mga ibon ng pag-ibig.

Sa kinislap-kislap ng batis na iyan,
asa mo ri'y agos ng luhang nunukal;
at tsaka buwang tila nagdarasal.
Ako'y binabati ng ngiting malamlam.

Ang mga kampana sa tuwing orasyon,
Nagpapahiwatig sa akin ng taghoy;
Ibon sa sanga ko'y may tabing ng dahon,
Batis sa paa ko'y may luha nang daloy.

Ngunit tingnan ninyo ang aking narating,
Natuyo, namatay sa sariling aliw;
Naging krus ako ng magsuyong laing
At bantay sa hukay sa gitna ng dilim.

Wala na, ang gabi ay lambong na luksa,
Panakip sa aking namumutlang mukha;
kahoy na nabuwal sa pagkakahiga,
Ni ibon ni tao'y hindi na matuwa!

At iyong isipin nang nagdaang araw,
isang kahoy akong malago't malabay;
ngayon ang sanga ko'y krus sa libingan,
dahon ko'y ginawang korona sa hukay.

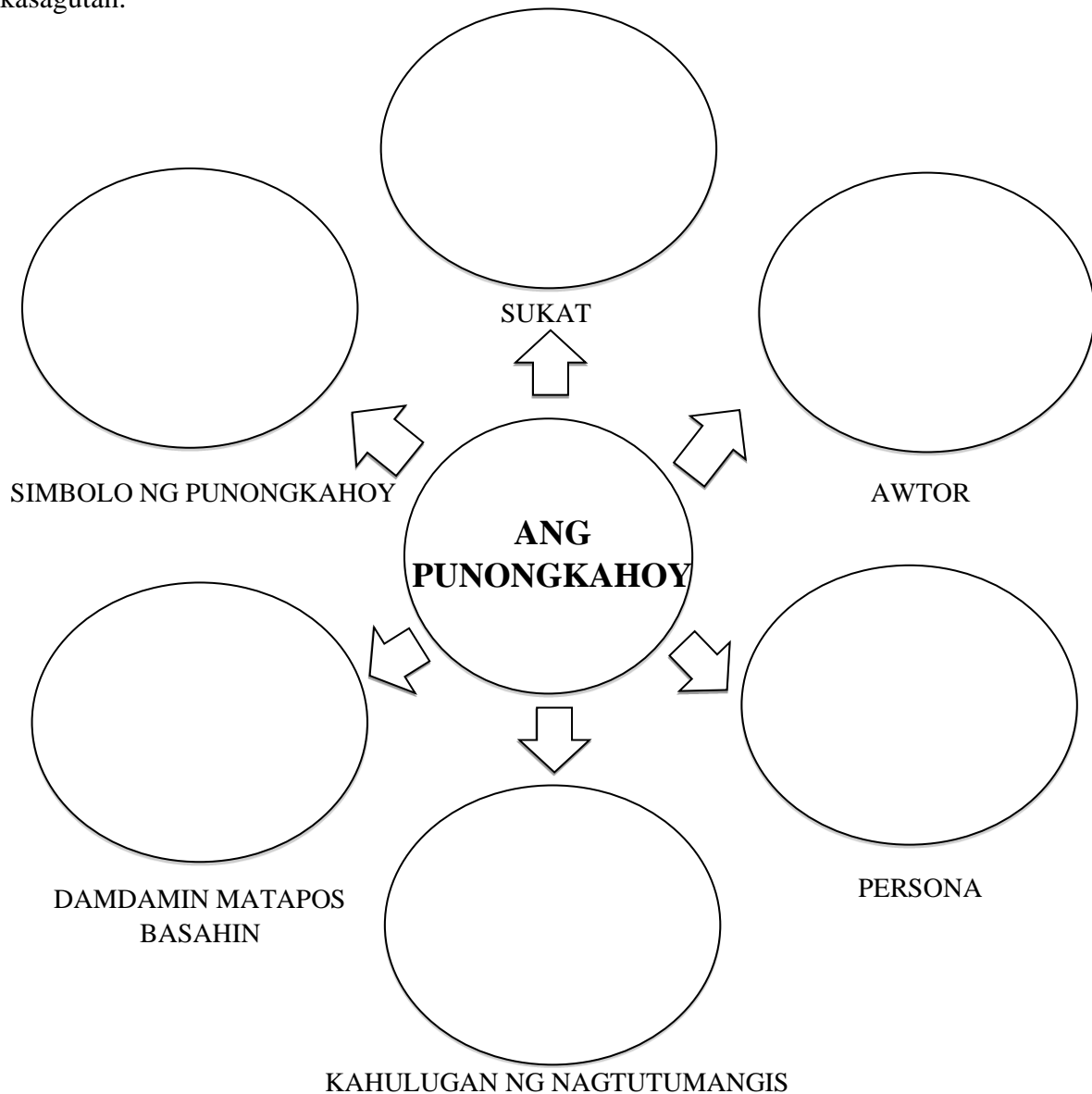

Maraming Salamat, kaibigan sa matiyaga mong pagbabasa! At upang higit pang mapalalim ang iyong kaalaman sa binasang tula, tara! Simulan natin ang mga gawaing inihanda ko para sa iyo. Alam kong kayang-kaya mo ito!

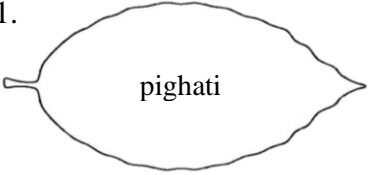
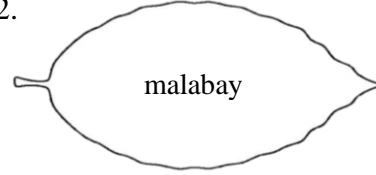
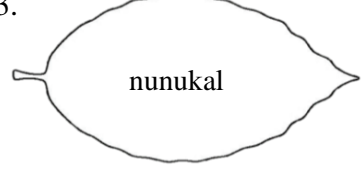
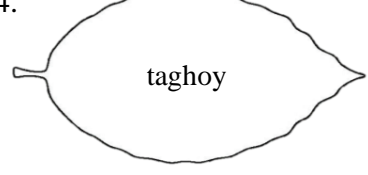

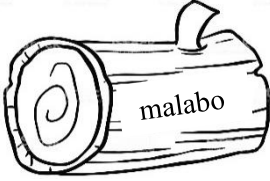

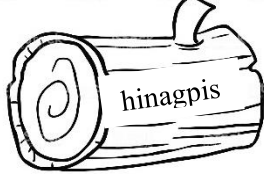
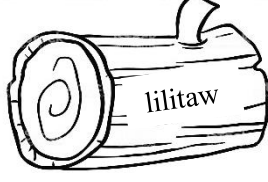

Suriin

Gawain I. Isa-isahin ang nabanggit ng may-akda sa tula. Isulat sa bilog ang iyong mga kasagutan.

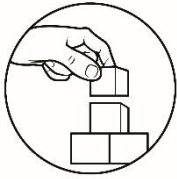
Gawain II. Hanapin mo ang kahulugan ng mga salitang nasa Hanay Ulap sa mga salitang nasa loob ng kahoy. Isulat ang titik sa patlang inilaan.

- _____ 1. pighati
- _____ 2. malabay
- _____ 3. nunukal
- _____ 4. taghoy
- _____ 5. malamlam

- A. malabo
- B. pagdadalamhati
- C. hinaggpis
- D. lilitaw
- E. mayabong

O, 'di ba? Higit pang nadagdagan ang alam mo tungkol sa tulang, Ang Punongkahoy.

Pagyamanin

Oops! Isa pang gawain ang inihanda ko para sa 'yo! Kayang-kaya mo to! Sa pamamagitan ng gawain, matutuhan mo ang paksa, simbolismo, o maging ang pananaw ng may-akda na maaaring may koneksyon sa iyong mga karanasan.

Panuto. Basahin ang mga pahayag. Kilalanin at isulat sa bilog ang tsek (/) kung ito ay may kaugnayan sa tula at ekis (X) naman kung hindi.

- ☐ 1. Ang unang saknong ay naglalarawan sa may-akda na nag-iisip – nangangahulugan na ang may-akda ay nagsimulang nagguni-guni.
- ☐ 2. Sa ikatlong saknong, ang salitang batis ay nangangahulugang luha.
- ☐ 3. Sa huling saknong, nag-iisip siya sa panahon ng kanyang kabataan.
- ☐ 4. Ang tula ang naglalarawan sa isang taong naghihinagpis para sa kanyang buhay at paghahambing ng punongkahoy sa buhay ng tao.
- ☐ 5. Katulad ng punongkahoy, dumarating ang unti-unting pagkalagas ng mga dahon; na ang tao, sa kabila ng kaniyang katagumpayan, nagiging malungkot ang pagtanda dahil nababago ito kasabay ng pag-inog ng mundo.

Kaya pa ba?

Isaisip

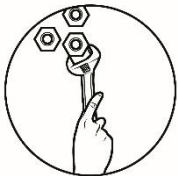
Panuto. Mula sa hanay sa ibaba, sagutin mo ang mga hinihinging impormasyon ayon sa tulang nabanggit.

Ang tatlong bagay na aking natutunan ay ...	Ang dalawang bagay na nakapagpaantig sa aking damdamin ay ...
☐	•
☐	•
☐	•

Napapansin mo ba na sa bawat taludtod at saknong ay may angking kagalingan sa pagtutugma-tugma ng mga salita na napakasining? Mahusay siya sa pag-iisip upang maiparating ang kanyang tula, at magandang basahin sa mga mambabasa!

Ikaw, handa ka na bang gumawa ng sarili mong tula?

Isagawa

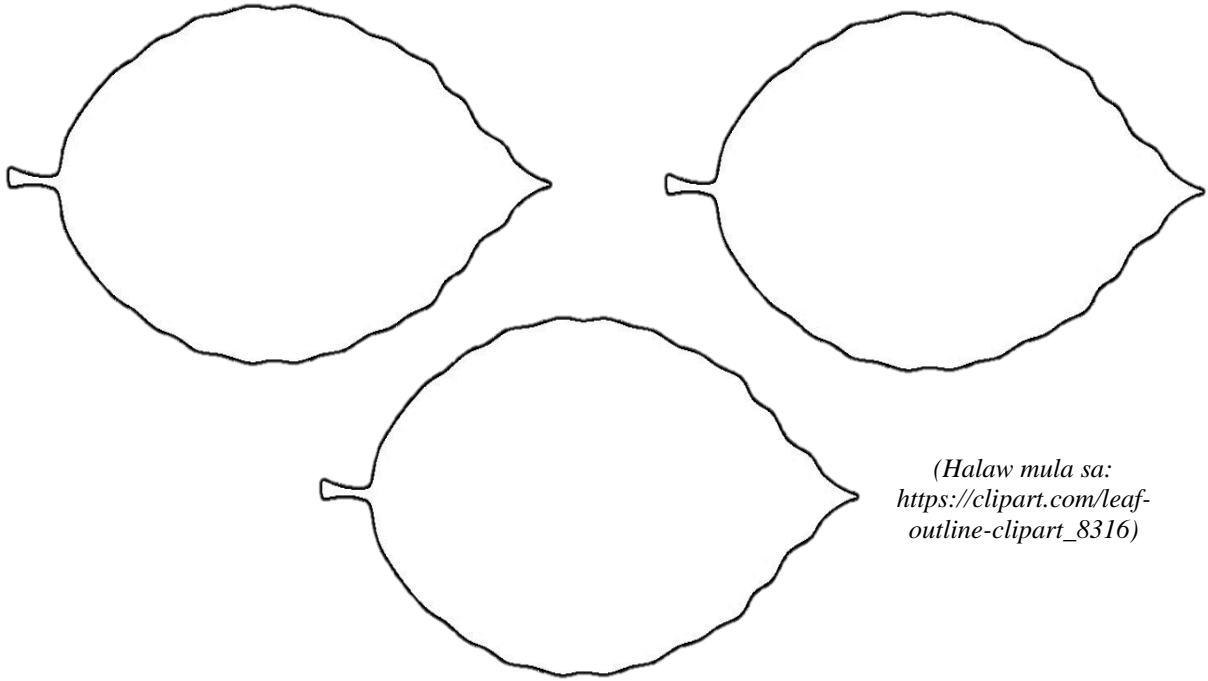
Ang pagiging isang mamamayan sa Asya ay madalas na ituring na magandang bagay, ngunit may ilan sa mga ito ay kagandahan mula sa panlabas na anyo. Isang maling gawain ang paghuhusga na base lamang sa lahi ng isang tao. Tandaan, tayo ay pare-pareho sa labas at sa loob. Ang pagkakaiba natin sa iba ay ang:

- *Pinagmulan*
- *Personalidad*
- *Katauhan*

Sa maraming pagkakaiba nito, hindi dapat mawala ang respeto.

Handa ka na ba? Ikaw naman ang magbahagi. Isulat sa loob ng mga dahon sa kabilang pahina ang mga pagpapahalagang umiiral sa pagiging Asyano.

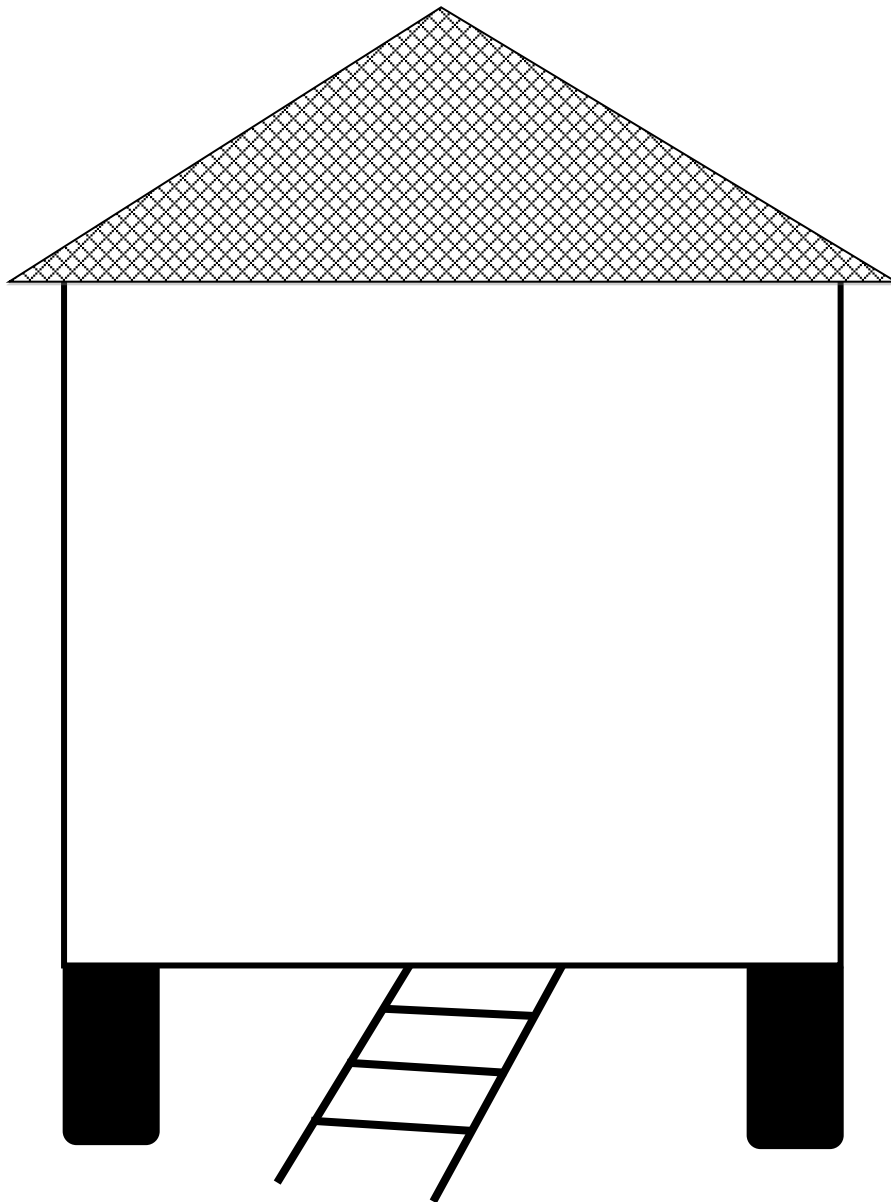
(Halaw mula sa:
[https://clipart.com/leaf-
outline-clipart_8316](https://clipart.com/leaf-outline-clipart_8316))

*Napakahusay ng iyong pahayag.
Napakagaling!*

*Naku, hindi perpekto ang pagkain kung walang
panghimagas! Alam kong kaya mo 'to. Tara,
tunghayan natin ang susunod na Gawain!*

Panuto. Mula sa mga dahong sinulatan, panahon na upang ibahagi ang iyong kakayahan na lumikha ng sariling kathang tula tungkol sa pagpapahalaga bilang isang Asyano. Isulat sa loob ng bahay-kubo ang iyong likhang tula.

*Kapuri-puri ang iyong likha!
Binabati kita sa iyong ginawa!*

Tayahin

Kumusta? Umaasa ako na naging aktibo ka sa aralin natin sa modyul na ito.

Handa ka na bang malaman kung gaano kalawak ang madaragdag sa iyong kaalaman? Maaari mo ng sagutan ang pagsusulit na ito.

Panuto: Basahin ang mga pahayag. Piliin at isulat ang titik ng tamang sagot sa sagutang papel.

1. Mula sa tulang *Ang Punongkahoy* saknong bilang VI, ano ang pahiwatig ng taludtod na ito?

Ngunit tingnan ninyo ang aking narating,
Natuyo, namatay sa sariling aliw;

- A. malapit na siyang ihatid sa huling hantungan
 - B. nagsisisi dahil sa bata pa'y sa bisyo naaliw
 - C. ang kanilang ginawa ay inspirasyon sa iba
 - D. nawala lahat ang kanyang kaligayahan; nararamdaman ang kalungkutan at nag-iisa sa dilim
2. Ano ang sinisimbolo ng punongkahoy sa tula?
 - A. krus
 - B. libingan
 - C. buhay
 - D. kandila
 3. Ang sinisimbolo ng hangin sa tulang "*Ang Guryon*" ay _____.
 - A. pagsubok sa buhay
 - B. kaligayahan
 - C. malakas na hangin
 - D. huwag sumuko
 4. Ang persona ng tula na tinutukoy sa bilang 3 ay ang _____.
 - A. tao
 - B. punongkahoy
 - C. bata
 - D. matanda

5. Bakit kailangang panatilihin ang pagpapahalaga bilang Asyano?
 - A. sapagkat ito ay ang ating pagkakakilanlan
 - B. sapagkat mahalaga ka bilang isang indibidwal na may sariling personalidad, katangian, kakayahan, at angking kagandahan
 - C. A at B
 - D. wala sa mga nabanggit

6. Pakinggan sa link na ito: <https://m.youtube.com/watch?v=07mGtyYwKfI> ang tulang, “*Ang Guryon*” ni Idefonso Santos. Pagkatapos, sagutin ang mga sumusunod na katanungan: Ang sulo’t paulo sa ikalawang saknong ng tula ay sumisimbolo sa _____.
 - A. sukat
 - B. timbang ng tao
 - C. desisyon sa buhay
 - D. hugis at tali

7.

Saka, pag umihip ang hangin, ilabas
 At sa papawiri’y bayaang lumipad;
 Datapwa’t ang pisi’y tibayan mo, anak,
 At baka lagutin ng hanging malakas.

Ano ang simbolo ng *hangin* sa saknong?

 - A. mga pagsubok sa buhay
 - B. hanging Amihan at Habagat
 - C. hanging dala ng mga bagyo
 - D. mga taong sagabal sa pagpapalipad

8. Ang may-akda ng tulang “*Ang Guryon*” ay si _____.
 - A. Idefonso Santos
 - B. Jose Rizal
 - C. Pat Villafuerte
 - D. Jose Corazon de Jesus

9. Sa huling saknong ng tula, binibigyang-diin ng sumulat ang _____.
 - A. Kahalagahan sa paglalarawan ng matatag na paniniwala sa Diyos.
 - B. Kailangan higpitan ang hawak sa guryon.
 - C. Hayaang lumipad ang guryon sa pinakamataas.
 - D. Laging subaybayan kung saan magsuot ang guryon.

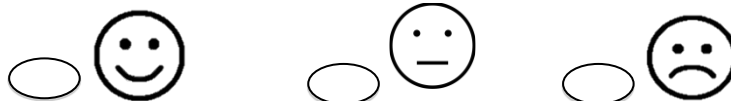
10. Bakit kailangang laging may gabay ang mga magulang sa pagpapalaki ng kanilang mga anak, tulad ng tulang, *Ang Guryon*?
 - A. Ang pagmamalasakit ng magulang sa anak ay tanda ng pagmamahal.
 - B. Ang pagmamalasakit ng magulang ay upang maabot ng mga anak ang pangarap sa buhay.
 - C. Nais ng mga magulang na maging masaya at maganda ang buhay ng mga anak.
 - D. Lahat ng nabanggit.

11. Sino ang nagsisilbing tagapagsalaysay sa tulang, *Ang Guryon*?
- magulang ng isang bata
 - magulang na may malasakit sa kanyang anak
 - magulang na hindi kapiling ang anak
 - magulang na nagsusustento sa anak
12. Anong aral ang makikita sa tulang, *Ang Guryon*?
- Maging matatag sa buhay sa anomang mga pagsubok.
 - Mula sa bibliya, Santiago 4:6 “Ang mapagpakumbaba ay kinalulugdan ng Diyos, kaya huwag magmataas.”
 - Kahit malayo na ang lipad, huwag kalimutang magpasalamat at manalig sa Maykapal.
 - A, B at C
13. Ano ang ibig sabihin ng salitang *guryon*?
- eroplanong papel
 - saranggola
 - papel de hapo
 - pangarap
14. Anong klaseng buhay ang binanggit sa tulang, “*Ang Guryon*”?
- lumalaban at nagwawagi
 - lumilipad at matatag
 - manipis at matayog
 - marupok at malikot
15. Alamin ang tamang sukat sa bahagi ng tula.

Saka, pag umihip ang hangin, ilabas
 At sa papawiri’y bayaang lumipad;
 Datapwa’t ang pisi’y tibayan mo, anak,
 At baka lagutin ng hanging malakas.

- 8
- 12
- 16
- 18

Naging madali ba sa iyo ang bahaging Tayahin? Lagyan mo ng tsek ang bilohaba.

Karagdagang Gawain

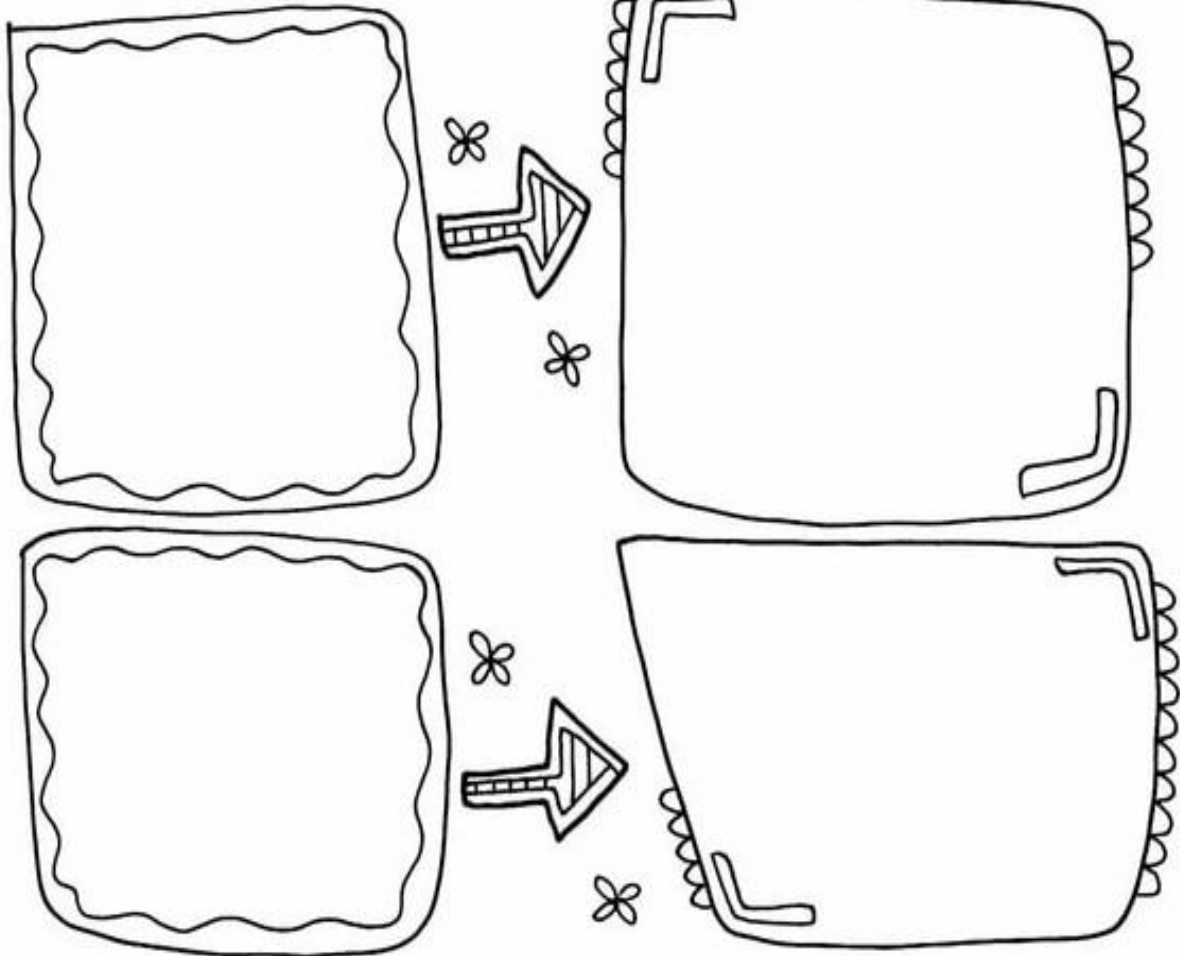
Wow! Ang galing mo naman! Oh, 'di ba? Sabi ko naman sa'yong kayangkaya mo 'yan.

Nawa'y malawak na ang iyong kaalaman sa tinalakay nating aralin. Narito ang panghuling gawain upang mag-iwan ito ng impresyon sa iyong paglalakbay.

Pumili ng dalawang saknong mula sa tulang *Ang Guryon* na nasa kabilang pahina at bigyan ito ng interpretasyon.

Saknong

Interpretasyon

(Halaw mula sa:
<https://teacherspayteacgers.com/product/cause-effect-organizer-ptintable>)

ANG GURYON

ni Ildefonso Santos

(Halaw mula sa:
[https://toppng.com/free-image/kite-
cartoon-illustration-boy-flying-kite-
clipart-PNG-free-PNG-
Images_170696](https://toppng.com/free-image/kite-cartoon-illustration-boy-flying-kite-clipart-PNG-free-PNG-Images_170696))

Tanggapin mo anak, itong munting guryon
Na yari sa patpat at “papel de Hapon”
Magandang laruan pula, puti, asul
Na may panagalan mong sa gitna naroon.

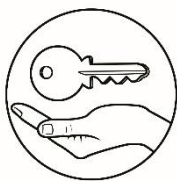
Ang hiling ko lamang, bago paliparin,
Ang guryon mong ito ay pakatimbangin;
Ang solo’t paulo’y sukating magaling
Nang hindi mag-ikit o kaya’y magkiling.

Saka, pag umihip ang hangin, ilabas
At sa papawiri’y bayaang lumipad;
Datapwa’t ang pisi’y tibayan mo, anak,
At baka lagutin ng hanging malakas.

Ibigin ma’t hindi, balang araw, ikaw
Ay mapapabuyong makipagdagitan;
Makipaglaban ka, subalit tandaan
Na ang nagwawagi’y ang pusong marangal.

At kung ang guryon mo’y sakaling madaig
Matangay ng iba o kaya’y mapatid;
Kung saka-sakaling di na mapabalik
Maawaing kamay nawa ang magkamit!

Ang buhay ay guryon: marupok, malikot,
Dagiti’y dumagit saan man sumuot...
O, piliparin mo’t ihalik sa Diyos,
Bago pa tuluyang sa lupa’y sumubsob!

Susi sa Pagwawasto

1. tsek (/)
2. tsek (/)
3. tsek (/)
4. tsek (/)
5. tsek (/)

PAGYAMANIN

1. D
2. C
3. A
4. B
5. C
6. D
7. A
8. A
9. A
10. D
11. B
12. D
13. B
14. D
15. B

TAYAHIN

1. B
2. A
3. A
4. C
5. A
6. D
7. B
8. B
9. D
10. A
11. C
12. A
13. B
14. A
15. B

SUBUKIN

- Sukat – 12
 - Persona – Punongkahoy
 - Nagtutumanagis – Umiiyak
 - Damdamin – Lungkot,
 - Panghihihinayang
 - Simbolo – Buhay
- Gawain I
1. C
 2. E
 3. D
 4. B
 5. A
- Gawain II

SURIIN

Sanggunian

A. Books

- Lorenza Avena, et al. *Wika at Panitikan Batayang Aklat*. Quezon City: JGM&S Corporation, 2000. 290.
- Paquito Badayos, et al. *Gangsa Interaktibong Aklat sa Filipino I*. Mandaluyong City: Anvil Publishing, Inc., 2003. 290.
- Romulo Peralta, Donabel Lajarca, et al. *Panitikang Asyano 9*, Unang Edisyon. Republika ng Korea, Prinpia Co., Ltd., # 54 Gassanro 9 Gil, Geumcheongu, Korea, 2014, 38-49.

B. Images

- Clipart. *Leaf Outline Clipart*. Accessed July 2020.
https://clipart.com/leaf-outline-clipart_8316
- Go Graph. *Black Tree*. Accessed July 2020.
<https://www.gograph.com/vector-clip-art/black-tree.html>
- Recovering Words. *Dad Flying Kite with Son*. Accessed July 2020.
www.recoveringwords.com.
- Toppng. *Boy Flying Kite*. Accessed July 2020.
https://toppng.com/free-image/kite-cartoon-illustration-boy-flying-kite-clipart-PNG-free-PNG-Images_170696
- Teachers. *Saknong-Interpretasyon Diagram*. Accessed July 2020.
<https://teacherspayteacgers.com/product/cause-effect-organizer-ptintable>
- Wikiclipart. *Kite Outline*. Accessed July 2020.
<https://wikiclipart.com/kite-clipart-black-and-white/>

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph